

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0030 OSLO

Deres ref
12/1863

Vår ref
13/21-

Dato

Høring - Havvind - strategisk konsekvensutredning

Det vises til Olje- og energidepartementets ekspedisjon datert 4. januar 2013 vedrørende ovenstående.

Bakgrunn/premisser

En direktoratsgruppe ledet av NVE gjennomførte i 2010 en grovsiling av norske havområder og foreslo 15 områder som kan være egnet for etablering av havbasert vindkraft i rapporten *Havvind — forslag til utredningsområder*. Disse 15 områdene har vært utgangspunktet for den strategiske konsekvensutredningen.

NVE har kommet fram til en anbefaling av hvilke av disse 15 områdene som anses best egnet til utbygging av vindkraftanlegg til havs. Anbefalingene er gjort på bakgrunn av 12 fagrapporter utført av en referansegruppe bestående av NVE, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Oljedirektoratet og Direktoratet for naturforvaltning, samt av flere konsultentselskaper. Etter en helhetlig vurdering anbefaler NVE å prioritere åpning av 5 områder, Sørlike Nordsjø I og II, Utsira nord, Frøyagrundene og Sandskallen - Sørøya nord i første omgang. NVE mener disse områdene skiller seg ut som områder med svært gode teknisk-økonomiske forhold og de samlede konsekvenser er vurdert som akseptable. 8 av de øvrige områdene kan etter NVEs vurdering åpnes for etablering av havvind på et senere tidspunkt dersom teknologi, nettilgang og interesseavveininger tilsier dette. Videre fraråder NVE at Gimsøy nord og Nordmela prioriteres åpnet nå, av hensyn til de samlede konsekvensene for arealbruks- og miljøinteresser.

Siden det i denne omgangen kun er 5 av de 15 områdene som ut fra en helhetsvurdering anses aktuelle å åpne for konsesjonssøknad vil Fiskeri- og

kystdepartementet avgrense sin høringsuttalelse til disse 5 områdene. Det bemerkes at NVE i sin utredning påpeker at de øvrige 10 områdene kan bli aktuelle å åpne dersom utfordringer knyttet til teknologiutvikling, nettiltak og/eller interessemotsetningene og avbøtende tiltak kan løses. At høringsuttalelsen i denne omgangen begrenses til 5 områder innebærer derfor *ikke* at vi ikke har merknader til de øvrige 10 områdene. Disse områdene anses ikke modne for åpning fordi viktige forutsetninger mangler. Det er derfor ikke meningsfullt å kommentere områdene før de manglende forutsetningene antas å være på plass. Vi forbeholder oss derfor retten til å komme tilbake til disse områdene dersom det skulle bli aktuelt.

I det følgende er høringsuttalelsen strukturert slik at fiskeri-/havbruksinteresser og interesser knyttet til skipstrafikk og sjøsikkerhet kommenteres hver for seg før en oppsummering og konklusjon.

Generelt

I de ulike fagutredningene er det nevnt flere varianter av bunnmonterte og flytende installasjoner, men det er uklart hvilke varianter som vil bli brukt hvor. Hvilke løsninger som vil være best for de forskjellige sektorer og interesser må derfor utredes i spesifikke prosjekter. Det er således helt avgjørende at både fiskerimyndighetene og næringen involveres på en god måte i de spesifikke prosjektene for å bedre mulighetene for sameksistens.

Siden det ikke foreligger informasjon om hvordan etablering, drift og avvikling skal gjennomføres med tanke på sikkerhetssoner og aktivitetsbegrensninger er ikke mulig å si noe nøyaktig om i hvilken grad fiskerisektoren blir påvirket.

Det må uansett tas spesielt hensyn til gyteperioder ved utbygging (og tilsvarende ved avvikling). Kabler mellom installasjoner og til land må graves ned og være overfiskbare for alle redskapstyper. Dette vil beskytte både fiskeredskap og kablene.

Fiskeri-/havbruksinteresser

Mer konkret i forhold til de aktuelle områdene er det åpenbart at utbygging av vindmølleparker til havs får konsekvenser for fiskeriaktivitet og fiskeribiologi. Fiskeridirektoratet har i sin fagrapport pekt på at konsekvensene for fiskeri av vindanlegg på havet vil spenne fra små til meget store, avhengig av anleggets størrelse og hvor det lokaliseres innenfor det enkelte utredningsområde. I Fiskeridirektoratets kategorisering som er benyttet som vurdering av områdene, kommer både Frøyagrunnene og Sandskallen - Sørøya nord i kategorien ”meget stor konsekvens” for fiskeriene. NVE har likevel valgt å gå videre med disse områdene fordi de vurderes som godt egnet for vindkraft. Fiskeri- og kystdepartementet skal ikke gå i detalj mht konsekvenser her, men viser til utredningene som er gjort av vår fagetat. Vi vil imidlertid understreke at vi finner det merkelig at NVE velger å overse så klare råd da det er åpenbart at forslagene har stort konfliktpotensiale i seg. I strategisk KU imøtegår NVE flere av innvendingene fra Fiskeridirektoratet, blant annet med argumentasjon om

at noe fiske kanskje vil kunne videreføres, vindmølleparkene vil i praksis bli mye mindre enn de områdene som ligger til grunn for utredningen etc. Fiskeridirektoratet har tatt høyde for dette og mulighetene for avbøtende tiltak i sine vurderinger og har trukket sine konklusjoner etter dette. NVE legger også til grunn at det kan benyttes passive redskaper i og rundt anlegg, noe Fiskeridirektoratet stiller spørsmål ved jf vår anførsel ovenfor om manglende informasjon om sikkerhetssoner og aktivitetsbegrensninger ved utbygging. Etter vår mening vil det i praksis være veldig krevende å kombinere fiske med utbygging av vindkraftanlegg.

Når det i KU'en ikke tas stilling til aktivitetsbegrensninger og sikkerhetssoner, og størrelsen på dem, og vi heller ikke vet noe om hvor store evt parker blir eller hvor i området de vil plasseres er det henimot umulig å ta utdypende stilling til konfliktpotensialet i de konkrete områdene. Eksempelvis blir delområdene i sørlige nordsjø kategorisert som å ha lave konsekvenser for fiskeri. Her er områdene innenfor og i grenseland for tobisfelt og den konkrete plasseringen av et eventuelt vinkraftanlegg vil være helt avgjørende. Det er derfor vanskelig for Fiskeri- og kystdepartementet å støtte utbygging i de områdene som har størst fiskerimessig betydning. Vi er derfor enig i Fiskeridirektoratets tilnærming om å måtte ta utgangspunkt i, og forholde seg til, områdene i sin helhet.

Selv om det ble vurdert at tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag forelå til å gjennomføre konsekvensutredningen er det pekt på flere saksområder hvor kunnskapsgrunnlaget i dag ikke er godt nok. Fiskeri- og kystdepartementet mener dette bør prioriteres før man eventuelt åpner områder for utbygging. Slike prosjekter i noe omfang til havs har ikke vært prøvd ut før. Basert på føre var prinsippet er det derfor helt nødvendig med mer kunnskap, eksempelvis om virkningene av støy.

NVE har i prosessen til nå sagt at det største konfliktpotensialet vil bli fiskeri. Man velger likevel å ikke ta med i KU'en kart som viser fiskeriaktivitet, men bare korte tekster om fiskeri. I kategori A, som er de områdene det anbefales å gå videre med, er en av begrunnelsene at de har relativt få interesseløstninger. Dette er i beste fall misvisende.

Fiskeridirektoratet har i sin rapport påpekt at konsekvenser for fiskeri vil være særlig store i to av de 5 utvalgte områdene, Sandskallen – Sørøya nord og Frøyagrunnene. Om det første området sies at det er et meget aktivt fiskeriområde for bunntrål, snurpenot og snurrevad i fiske etter blant annet torsk, sei, hyse og lodde. For Frøyagrunnene er garn og not de viktigste redskapene i fiske etter sild, sei, breiflabb og torsk. I dette distriktet regnes området som det viktigste fiskeriområdet for bunnfisk for kystflåten. Departementet vil på bakgrunn av dette gå i mot at disse områdene åpnes.

Selv om området Utsira nord er satt i kategori 2 – lave konsekvenser for fiskerinæringen fiskes det aktivt hele året i den vestlige, og særlig i den nordvestlige delen. Dette er et viktig fiske for den lokale flåten. I tillegg fisker de minste rekestrålerne

i den sørøstlige delen av området, hvor det også høstes tare. Fiskeridirektoratet har derfor anbefalt at området flyttes mot nordøst, noe Fiskeri- og kystdepartementet støtter.

For områdene sør i Nordsjøen forutsetter departementet at det i konsekvensutredningene av eventuelle konkrete prosjekter legges vekt på å utrede eventuell arealkonflikt med tobisfelt, slik at utbyggingsområdene flyttes slik at konflikt ikke oppstår.

De konsekvensutredete områdene er utenfor grunnlinja og berører ikke aktuelle havbruksområder. Selv om akvakulturloven gjelder også i økonomisk sone og på kontinentalsokkelen er ikke de utredete områdene av et slikt omfang at dette skulle begrense en eventuell framtidig offshore aktivitet med havbruk.

Skipstrafikk og sjøsikkerhet

Kystverket framholder i sin høringsuttalelse at det synes hensiktsmessig at et begrenset antall områder åpnes i første omgang slik at man får høstet erfaring. Fiskeri- og kystdepartementet er enig i dette.

På generelt grunnlag vil vi ellers påpeke at en eventuell konsesjonssøknad med tilhørende konsekvensutredning må ta hensyn til de krav og utredningsbehov som knytter seg til god framkommelighet for både nåværende og forventet framtidig skipstrafikk i det aktuelle området, samt til sjøsikkerhet/miljørisiko og beredskap mot akutt forurensning i den sammenheng.

I forhold til spørsmål om sjøsikkerhet må det gjennom de konsekvensutredningene som må gjøres av hver enkelt konsesjonssøknad foretas nærmere nautiske vurderinger av plassering og utforming av de aktuelle installasjoner/anlegg. Videre vil det være viktig å få etablert nødvendig regelverk om merking, kartfesting, sikkerhetssoner og/eller andre reguleringer av sjøtrafikken, samt eventuelle andre restriksjoner knyttet til havenergianlegg. Hva gjelder beredskapshensyn viser vi til at Kystverket i brevet av 13. mars peker på at behov ev. for stedsspesifikke beredskapstiltak (mot akutt forurensning) må vurderes i konsekvensutredning av hvert enkelt område og ev. gjenspeiles i vilkår for utbygging

Hva gjelder områdespesifikke merknader vil vi vise til Kystverkets høringsuttalelse ved brev 13. mars 2013. Kystverket framholder at det er betydelig eller økende skipstrafikk i områdene og foreslår derfor begrensning av arealene i områdene Frøyagrunnene og Sandskallen og Utsira nord av hensyn til sjøtrafikken, samt at det må sikres hensiktsmessige korridorer og god framkommelighet for sjøtrafikken mellom Sørlege Nordsjø I og II.

Oppsummering og konklusjon

- **Akvakultur:** Fiskeri- og kystdepartementet ser ikke aktuelle interessemotsetninger mellom akvakulturinteresser og vindkraftutbygging som omhandlet i den strategiske konsekvensutredningen.
- **Skipstrafikk/sjøsikkerhet:** Når det gjelder skipstrafikk og sjøsikkerhet er det viktige hensyn som av nautiske grunner må legges til grunn ved eventuell utbygging. Disse forholdene anses dog ikke å være av en slik karakter at de i seg selv forhindrer utbygging av vindkraftanlegg innenfor utredningsområdene. Hva slags vilkår det vil være aktuelt å stille er det ikke mulig å si noe sikkert om før søknader om utbygging foreligger til konsekvensutredning og konsesjonsbehandling.
- **Fiskeri:** For fiskeriaktivitet er det imidlertid viktige hensyn som ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til, eller som utgjør forhold som etter vår mening er direkte til hinder for åpning av områder som foreslått. Dette gjelder områdene Frøyagrunnene og Sandskallen – Sørøya nord som det knytter seg store fiskeriinteresser til. Vi ber derfor om at disse områdene ikke åpnes for konsesjonssøknader.

For de tre øvrige områdene som foreslås åpnet er det viktige premisser som må utredes nærmere m.h.t. til eksempelvis sikkerhetssoner, ferdselsbegrensninger og avbøtende tiltak som det først vil kunne tas stilling til ved konsekvensutredning av konkrete tiltak. Særsilt nevnes behovet for hensyn til tobisfelt i forbindelse med områdene sør i Nordsjøen og at Utsira nords betydning for lokalt fiske som medfører at vi anbefaler at dette området flyttes mot nordøst.

For alle områdene som er utredet er det påvist generelle kunnskapsmangler om biologiske konsekvenser av etablering/avvikling og drift av vindkraftanlegg som bør dekkes så langt mulig før områdene åpnes for konsesjonsbehandling. Eventuell utbygging må følges opp med evaluering og kunnskapsinnhenting.

Med hilsen

Thomas Kobro
fung.ekspedisjonssjef

Inger Oline Røsvik
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.